

KOVÁCS ISTVÁN

Jogharmonizáció vagy sem?

Harmadik rész:

a New York-i egyezmény és a 13/2014. (V. 16.) ORFK utasítás

A tanulmány első részében¹ igazolást nyert, hogy Magyarország a szexuális célú emberkereskedelem, a prostitúcióból hasznot húzó, kizsákmányoló, és élősdí cselekmények ellen szigorúan a jogszabályi keretek között, a nemzetközi joggal összhangban fel kíván lépni. A hatályos magyar büntetőtörvény a nemzetközi egyezmények előírásait (az előkészület stádiuma büntetendőségének kivételével) abszolválta. Ez a különbözőség – amely a bűncselekmények előkészületi részében mutatkozik – azonban a törvény generális céljától nem tér el, a szexuális kizsákmányolást elkövető személyek a törvény egyik legszigorúbb büntetésére számíthatnak. A jogalkotási hierarchia legfelsőbb szintje, a büntető igazságszolgáltatás (a prostitúció jelenségének tárgyában) a nemzetközi egyezményekkel a vizsgált cikkelyek tekintetében harmonizál. A kizsákmányoló és élősdí jellegű bűncselekmények elkövetői a magyar büntetőjog-alkotás szankcióival büntethetők és büntetendők.

A tanulmány második részében² felvetődött a kérdés, hogy ha a büntetőjog az *ultima ratio* elvén e társadalmi viszonyokba beavatkozni kényszerül, akkor a szabálysértési törvény rendelkezései milyen céllal születtek meg. A második részben több olyan norma is a vizsgálat tárgyául szolgált, ami a szabálysértési törvény keretének tartalmát kitöltötte. Az egyezményben (ezáltal a törvényerejű rendeletben is) négy olyan cikkely található, amely a prostituáltak munkavégzésére, a reszocializációs intézkedésekre, az áldozatvédelemre és az alapvető emberi jogok megtartására vonatkozik. A magyar szabálysértésjog-alkotás a nemzetközi kötelezettségvállalással és a joggyakorlással összefüggésben olyan rendelkezést alkotott meg, amely az egyezmény preambulumban megfogalmazott célokat, és különösen a prostituáltakra vonatkozó cikkelyeket sérti, és veszélyezteti. Az előítélet-alapú gondolkodásmód, így a prostituáltak büntetendőségének megteremtése, amely önmagában is ellentétes

¹ Kovács István: Jogharmonizáció vagy sem? Első rész: a New Yorki Egyezmény és a 2012. évi C. törvény – a Büntető Törvénykönyv. Jogelméleti Szemle, 2017/2., 89–106. o.

² Kovács István: Jogharmonizáció vagy sem? Második rész: a New Yorki Egyezmény, valamint a 2012. évi II. és a 1999. évi LXXV. törvény. Acta Humana, 2017/5. (Megjelenés alatt.)

a nemzetközi joggal, valamint erre a mintára épülő jogalkalmazás jogsérelemhez, és visszasságokhoz vezet(het).

E tanulmány feladata a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 13/2014. (V. 16.) számú ORFK utasítás vizsgálata. Bár már a cím is a rendőrség prostituáltakkal kapcsolatos pejoratív intézkedésére utal, a tudományos munka sosem anticipálhat, ezért olyan kézzelfogható eredmény felmutatására van szükség, amely az előbbieknél ellentmond, vagy azokat megerősíti. E tanulmány stratégiai célként határozta meg, hogy az egyezményei összhangban a címben szereplő utasítást megvizsgálja, különös tekintettel arra, hogy az utasítás kiadója milyen intézkedések bevezetését tartotta indokoltnak a nemzetközi kötelezettségvállalással és a joggyakorlással összefüggésben. Hipotézisem szerint a rendőrség utasítása a New York-i egyezmény szellemével összeegyeztethetetlen, annak rendelkezései a nemzetközi norma preambulumban megfogalmazott célokat sértik, az leginkább a szabálysértési törvényben megfogalmazottakhoz igazodik.

Mindezek ellenőrzésére olyan elméleti kutatási módszert kellett választanom, amely a köznapi gondolkodás szerves alkotóeleme, szakaszai absztrahálhatók, és logika alkalmazását követelik meg. Választásom így az összehasonlítás kutatási módszertanára esett, amely a vizsgálat tárgyáról számos ítéletet feltételez, ezek egymással szoros összefüggésben állnak, az ismereteket pedig a keletkezett rendszeren belül az azonosság, a hasonlóság, a különbség, és az össze nem vehetőség szempontja választja szét. Reményeim szerint a választott kutatási módszertan megerősíti és/vagy cáfolja a hipotézisemben foglaltakat, elősegítve ezzel új tudományos eredmények létrejöttét.

A rendőrség saját hatásköre

Irányított ügyeire vonatkozóan az Országos Rendőr-főkapitányságot (és alárendelt szerveit) szabályozási jog gyakorlása, a normatív döntéshozatal lehetősége illeti meg. (A szabályozási jog elsődlegesen jogszabályi formában, de az állami irányítás egyéb jogi eszközeiben is megjelenhet. A rendőrség által kibocsátható normatív határozatok és az utasítások is e kategória szerves részei.)³ Országos hatáskörű szervként a saját hatáskörben gyakorolható ak-

³ Torma András – Kalas Tibor – Nyitrai Péter – Czékmann Zsolt – Bodnár Norbert: Közigazgatási jog 1. Magyar Közigazgatási jog általános rész. Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Miskolc, 2012.; Pap Gábor: Az új jogalkotási törvényről. *Sectio Juridica et Politica, Tomus, 2011/1., 268. o.*

tusai közül a konkrét utasítás a legerősebb irányítási jogosítvány, amely – az irányított szerv vonatkozásában – kötelezettséget keletkeztet, módosít vagy szüntet meg. Az előbbiekkal összefüggésben a rendőrségnek olyan aktus megalkotására volt szüksége, amely megteremti a prostitúcióval kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásának lehetőségét.

Tekintettel arra, hogy a tanulmány a hatályos utasítás vizsgálatával foglalkozik, és a szervezett bűnözés elleni törvény is csak 1999-ben jelent meg, irreleváns az az előtti történeti időszakot vizsgálni.⁴ Jelenleg a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról a 14/2016. (V. 27.) ORFK utasítással módosított 13/2014. (V. 16.) ORFK utasítás rendelkezik.⁵ Az utasítás kiadására az országos rendőrfőkapitány 2014-ben a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés c) pontjában, valamint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján intézkedett.⁶

Míg szervezeti hatálya az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervre – összefoglalóan a rendőrségre –, addig tárgyi hatálya

- egyrészt a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 192. §-ába ütköző emberkereskedelem bűncselekményére, továbbá a prostitúcióra kényszerítéshez, szexuális kizsákmányoláshoz kapcsolódó cselekmények mellett az emberkereskedelem más formáihoz, így különösen a kényszer-munkához, szervkereskedelemhez, bérkolduláshoz, tiltott örökbefogadáshoz⁷;

4 A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény. Hatályba lépett: 1999. július 5. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV

5 A prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 13/2014. (V. 16.) ORFK utasítás. Hatályba lépett: 2014. május 16. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV; 14/2016. (V. 27.) ORFK utasítás egyes ORFK utasítások módosításáról. Hatályba lépett: 2016. május 27. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV. Érdekesség, hogy a szervezett bűnözés elleni jogsértések kezeléséről szóló törvénnyel összhangban először az 59/1999. (XII. 8.) ORFK intézkedés kiadására került sor, amely csak a prostituáltakkal összefüggő rendészeti feladatok végrehajtásáról rendelkezett. Ennek módosítására adták ki az 5/2001. (III. 1.) ORFK intézkedést, amely beemelte az emberkereskedelemmel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtását is. Kronológiailag a hatályos szabályozás előtt a 4/2006. (I. 23.) ORFK intézkedés, majd a 46/2007. (OT. 30.) ORFK utasítás volt érvényben.

6 A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény. Hatályba lépett: 2010. november 29. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV; a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény. Hatályba lépett: 1994. április 20. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV

7 A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény. Hatályba lépett: 2012. július 13. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV

– másrészt a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényben szabályozott prostitúcióhoz kapcsolódó jogsértésekre terjed ki.⁸

A következőkben szükséges tehát annak vizsgálata, hogy a rendőrségi utasítás valóban a nemzetközi egyezményhez asszimilálódott-e, vagy követve a magyar büntetőjogi és szabálysértési szabályozást, annak megfelelően készült. Bár a tárgyi hatály erre enged következtetni, mégis úgy gondolom, hogy szükséges elvégezni az egyezményi rendelkezések harmonizációjának vizsgálatát.

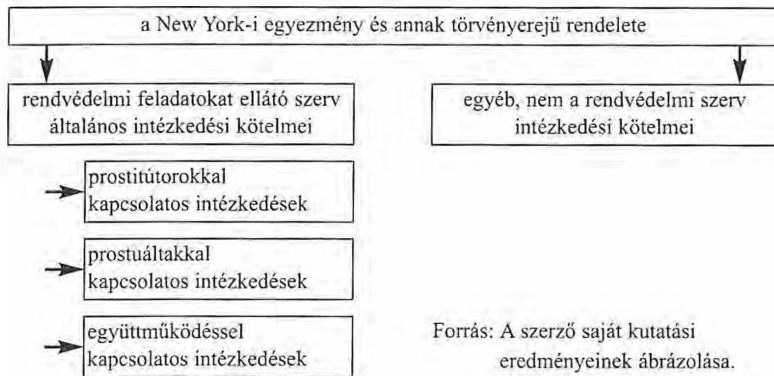
A New York-i egyezmény deharmonizációja és/vagy harmonizációja

Az egyezmény célját és jogpolitikai indokát már ismertettem. A csoportosítás alapját e tanulmányban – függetlenül annak szabálysértési és/vagy büntetőszabályozási voltától – az egyezmény cikkelyeiben kitűzött feladatok, és a részes államra háruló kötelezettségvállalás adta. Példának okáért, a prostituáltak áldozati jellegének elfogadása, és a társadalomba való reintegrálásának segítése nemcsak a büntető-, hanem a szabálysértési eljárás tárgyát is alkotja. A fenti logikát követve így két fő- és három alcsoportot különböztettem meg. A főcsoportot a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv általános és az egyéb – nem a rendvédelmi szerv – intézkedési kötelmei alkották. Az alcsoportok a következők szerint az első főcsoport alá tagozódtak: a prostitútorokkal; a prostituáltakkal; és az együttműködéssel kapcsolatos intézkedések.

Az első főcsoportba minden olyan intézkedés beletartozott, amelyet a rendvédelmi szervek a tárgykörrel kapcsolatban végrehajtani kötelesek. Az első alcsoport a prostitútorokkal kapcsolatos intézkedéseket tartalmazta, amely egyebek között az üldöztetéssel és a szankcionálással kapcsolatos rendőri feladatokat integrálta. A második alcsoport a prostituáltakkal kapcsolatos rendőri intézkedéseket ölelte fel, különös tekintettel a reszocializációt, a társadalmi reintegrációt elősegítő rendelkezésekre, és az áldozatvédelmi intézkedésekre. A harmadik csoport az együttműködéssel kapcsolatos intézkedéseket gyűjtötte össze, vagyis a nemzetközi információcserén és tájékozta-

⁸ A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény. Hatályba lépett: 2012. április 15.
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200002.TV

I. számú ábra
A New York-i egyezmény és annak törvényerejű rendelete cikkelyeinek csoportosítása

táson alapuló rendőri feladatok összességét jelentette. Az egyéb, nem rendvédelmi szerv intézkedési kötelmei főcsoport azokat az intézkedéseket foglalta magában, amelyek nem a jogalkalmazó, hanem a jogalkotó szerv jogharmonizációs feladatait határozták meg. Az első főcsoportba tizenegy, a második főcsoportba tizenhét cikkely került. A vizsgálat szempontjából relevanciát az első főcsoport alkot: a prostitútorokkal kapcsolatos intézkedések három (1., 2. és 20.), a prostituáltakkal kapcsolatos intézkedések négy (6., 16., 17., 19.), az együttműködéssel kapcsolatos intézkedések szintén négy (8., 14., 15., 18.) cikkelyt foglaltak magukban. Bár a második főcsoport a tizenhét cikkelyével (3., 4., 5., 7., 9., 10., 11., 12., 13., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28.) szerepe nem elhanyagolható, de a vizsgálat szempontjából irreleváns. A következőkben a csoportosítást egy-egy példacikkely ismertetésével illusztrálom, ezeket szó szerint idézem a törvényerejű rendeletből. (Tekintettel arra, hogy a törvényerejű rendelet a nemzetközi egyezmény szó szerinti fordítása, így az angol nyelvű ismertetéstől eltekintettem.)⁹

⁹ Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1955. évi 34. törvényerejű rendelet. Hatályba lépett: 1955. december 24.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=95500034.TVR#lbj0idf7d

Prostitútorokkal kapcsolatos rendőri intézkedés

1. cikk

A jelen Egyezményben részes Felek kötelezik magukat arra, hogy mindazokat megbüntetik, akik más személy kéjelgésének kielégítésére:

1. prostitúció céljából megkerítenek, rábírnak, vagy elcsábítanak más személyt, akár annak beleegyezésével is,

2. más személy prostitúcióját kizsákmányolják, akár annak beleegyezésével is.

Prostituáltakkal kapcsolatos rendőri intézkedés

16. cikk

A jelen Egyezményben részes Felek egyetértenek abban, hogy szociális, gazdasági, nevelési, egészségügyi, valamint az ezekkel összefüggő területeken működő szerveiken keresztül, álljanak bár közületi, avagy magánirányítás alatt, a prostitúció megelőzésére, valamint a prostitúció és a jelen Egyezményben említett bűncselekmények áldozatainak újranevelésére és a normális életviszonyokba való beillesztésére alkalmas intézkedéseket tesznek vagy elősegítik az ilyen intézkedéseket.

Együtműködéssel kapcsolatos rendőri intézkedés

14. cikk

A jelen Egyezményben részes mindegyik Fél köteles a jelen Egyezményben említett bűncselekményekre vonatkozó nyomozás eredményeinek központosításával és összehangolásával foglalkozó szervet létrehozni vagy fenntartani.

Ezeknek a szerveknek összesíteniük kell a jelen Egyezményben említett bűncselekmények megelőzése és elnyomása szempontjából hasznos értesüléseket és ugyanakkor más államok megfelelő szerveivel szoros kapcsolatot kell fenntartaniuk.

Egyéb – nem rendvédelmi szerv – intézkedése

11. cikk

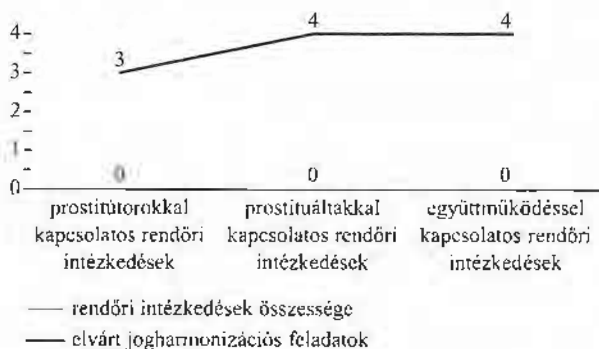
A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, mintha az Egyezményben részes valamely Félnek az általános büntető joghatóságra, mint nemzetközi jogi kérdésre vonatkozó álláspontját meghatározná.

A csoportosítás után a következőkben a hatályos ORFK-utasítás részletes vizsgálatával, az egyes és kettes pontokban rögzített feladataival foglalkozom.

A prostitúcióval összefüggő rendészeti feladatok

Az utasítás I. pontjában rögzített feladatok közül megvizsgáltam, hogy a rendvédelmi szerv általános intézkedési kötelmei főcsoporton belül a prostitútorokkal, a prostituáltakkal és az együttműködéssel kapcsolatos intézkedések megvalósulnak-e. A csoportosított nemzetközi egyezményrel összefüggő feladatok foganatosítására e fejezetben belül egyik intézkedéssel összefüggésben sem került sor. A prostitútorokkal kapcsolatos intézkedések három (1., 2. és 20.), a prostituáltakkal kapcsolatos intézkedések négy (6., 16., 17., 19.), az együttműködéssel kapcsolatos intézkedések szintén négy (8., 14., 15., 18.) cikkelyt foglaltak magukban, ezek végrehajtása az utasítás e fejezetében nem érvényesül.

2. számú ábra
Az utasítás I. pontjával összefüggésben elvárt jogharmonizációs feladatok

Forrás: A szerző saját kutatási eredményeinek ábrázolása.

A 2. számú ábrán is jól látható, hogy bármelyik alcsoportot vesszük is alapul, a rendőri intézkedések feladat-meghatározásai a vonallal jelzett és a nemzetközi egyezmény által kijelölt kötelemeket nem érik el. A tanulmány második részében sor került a szabálysértési, valamint a szervezett bűnözés elleni törvény részletes vizsgálatára. Összességében a magyar jogalkotó úgy értékelte, hogy a prostituáltak magatartása olyan jogellenes tevékenység, vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra, ám az alaptörvény szerinti állami, társadalmi vagy gazdasági rendet, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait a bűncselekményként történő büntet-

ni rendelkezéshez képest a szükségesnél kisebb fokban sérti és/vagy veszélyezteti, amelynek büntetendősége szükséges. A jogszabály ugyan csak keretrendelkezés, mert annak tartalmát más törvény és önkormányzati rendelet tölti ki. A szankció alkalmazását e tartalom megszegése vonja maga után. A tartalmi keretet egyrészt a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvényt módosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény, másrészt a szabálysértésekről, illetőleg a fővárosi, megyei és helyi illetékességű önkormányzatok testületi döntéseiről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) adják.¹⁰ E jogszabályok tartalmazzák, hogy a prostituáltak milyen jogosultságokat gyakorolhatnak, és milyen kötelezettségekkel kell megteremtésüket ahhoz, hogy ne váljanak törvényt sértővé. Az üzletszerű kéjelgést a magyar joggyakorlat 1993-ig büntetelményként, majd 1999 szeptemberéig pedig szabálysértésként kezelte.¹¹ Napjainkban a szabálysértési törvény a prostituáltak számára lehetővé teszi, hogy meghatározott szabályok betartásával e tevékenységet legálisan folytassák. A törvény a tevékenység legalitása mellett három objektív kitéltet határoz meg, amelyhez az utasítás e pontja részleteiben igazodik.

A közrendvédelmi megfeleltetés szempontjából a rendőrhatalóság csak a prostituáltak munkavégzésének ellenőrzésére, az önkormányzatokkal való együttműködésre, és a rendőrség saját hatáskörében megengedett szankcióinak kiszabására intézkedik. Aggályos intézkedési kötelezettségek ezek, hiszen a prostituáltak alkotmányos és emberi jogai, valamint önmagában a nemzetközi egyezmény cikkelyei sérülnek. Mivel a szabálysértési törvény a prostituáltakra – bizonyos szabályok meg nem tartása esetén – bűnelkövetőként tekint, ezért a hatóság őket nyilvántartásba veszi. A hatósági nyilvántartás pedig különleges, speciális nyilvántartás, így sérül az egyezmény 6. cikkelye. Továbbá amikor a rendőr „igazoltat”, helyszíni bírságot szab ki, előállít, szabálysértési őrizetbe vételt foganatosít, azt nem személylyel, hanem személylyel mint rendszerben rögzített prostituálttal szemben alkalmazza. (Az „igazoltatás” során a rendőr priorál, és személyazonosságát állapítja meg. A prioráláskor

10 A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvényt módosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény. Hatályba lépett: 1999. július 5. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV ; a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény. Hatályba lépett: 1999. június 15. <https://mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99900069.TV>

11 A büntető jogszabályok módosításáról szóló 1993. évi XVII. törvény. Hatályba lépett: 1993. március 2. <https://mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99300017.TV>; a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény. Hatályba lépett: 1999. június 15. <https://mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99900069.TV>

adatot nemcsak a bűnügyi, hanem a szabályértési nyilvántartásból is igényel, azaz a nyomozó hatóság – túlmenően a nyilvántartásba vételi tevékenységen – a 6. cikkelyben szereplő ellenőrzési tilalmat is megszegi.) A szabályértési rendszer ismétlődő, ciklikus folyamatot feltételez, így aggályos a nemzetközi egyezmény 6. cikkelye érvényesítésének garanciája. De ugyanígy sérti az utasítás az összesítő jelentés elkészítését is, amely szintén a prostituáltak nyilvántartásba vételén alapul, és azt az ORFK évente összesíti:

„5. A tiltott prostitúció megelőzése, megszakítása és visszaszorítása érdekében szervezett fokozott ellenőrzések során:

a) kiemelt figyelmet kell fordítani a védett övezetekre és az Szbtv. 7. § (3) bekezdésében meghatározott helyekre;

b) rendszeresen és visszatérően kell ellenőrizni a védett övezeteket, továbbá az Szbtv. 4. § a) pontja alapján üzletnek minősülő olyan helyiségeket, amelyek a tiltott prostitúcióval, valamint a hozzá kapcsolódó egyéb jogsértésekkel összefüggésbe hozhatók...”

„9. A megyei rendőrfőkapitány-helyettesnek (rendészeti), a Budapesti Rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyettesének, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság (a továbbiakban: RRI) rendészeti igazgatóhelyettesének és a Készenléti Rendőrség (a továbbiakban: KR) rendészeti igazgatójának a prostitúcióval összefüggő jogsértések kezelése érdekében tett intézkedéseikről értékelő jelentést kell készíteniük, amelyet minden év február 1. napjáig az ORFK rendészeti főigazgatójának terjesztenek fel.”

A közegészségügyi és gazdasági megfeleltetés szempontjából az utasítás szintén a két nagy törvényhez igazodik. Azzal, hogy az Alkotmánybíróság az orvosi igazolás azon részét, amely az emberi és alkotmányos alapjogok gyakorlása tekintetében visszásságot tartalmazott megsemmisítette, az egyezmény 6. cikkelyében foglaltakat részben teljesítette. Az egyezmény kimondja ugyanis, hogy a szerződésben részes felek kötelesek minden olyan intézkedést megtenni, és minden olyan normát hatályon kívül helyezni, eltörölni, amely a prostitúcióval foglalkozó vagy azzal gyanúsított személy különleges nyilvántartásba vételét, igazolványkényszerét, ellenőrzési/bejelentési kötelmét előírja. A korábbi törvény az orvosi igazolást olyan pejoratív módon rendelte kezelni, amely személyiségi és emberi jogokat sértett. A prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról szóló 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet a prostituált személyére és foglalkozására irányuló közvetlen rendelkezést tartalmazott.¹² Tekintettel arra,

¹² A prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról szóló 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet. Hatályba lépett: 1999. június 15. <http://mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99900069.TV>

hogyan az a nemzetközi joggal összhangban nem állt, ezért azt az Alkotmánybíróság az 1/2011. (I. 14.) számú AB határozatával 2011. január 14-én megsemmisítette.¹³ A hatályos szabályozás által előírt orvosi igazolás munkavégzésre és személyi érintettségére irányuló utalást és ezáltal regisztrált nyilvántartást nem tartalmaz.¹⁴ Ha viszont a prostituáltak nincs a munkavégzéshez szükséges orvosi igazolása, akkor a rendőrség büntetőbírság kiszabására és arányban álló, a szükségesség alapelvére tekintettel akár személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítására is jogosulttá válik. Jogalapját a közegészségügyi védelemhez fűződő társadalmi érdek teremti meg. A gazdasági szabályok betartása egyéni vállalkozói igazolvány meglétét, és rendszeres jövedelemadó megfizetését feltételezi. Tekintettel arra, hogy az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény alapján a prostituáltak tevékenysége szolgáltatás jogcímén gyakorolható, valamint a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adóköteles, így ennek megtartása a gazdasági kritériumnak való megfeleltetést garantálja.¹⁵ Ha a prostituáltak e szabályokat nem tartják meg, akkor az állam oldalán gazdasági hiány, kár keletkezik. Mindezek ellenőrzésére, valamint hiány és/vagy normasértés esetén gazdasági szankció alkalmazására a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogosult.¹⁶ Az együttműködés, ellenőrzés és a szankció alkalmazása az utasításban külön pontként szerepel:

„5. A tiltott prostitúció megelőzése, megszakítása és visszaszorítása érdekében szervezett fokozott ellenőrzések során:

c) lehetőség szerint be kell vonni a fővárosi és megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveit, valamint az önkormányzatok, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveit is.”

„6. Amennyiben az Szbtv. 4. §-ának e) pontja szerinti prostituálttal szemben tevékenysége miatt rendőri intézkedésre kerül sor, minden esetben vizsgálni kell a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 5. számú

13 1/2011. (I. 14.) AB határozat. Hatályba lépett: 2011. január 14.

<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument>

14 Kovács István: A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel. PhD-értekezés. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2016

15 A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény. Hatályba lépett: 1995. december 22. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV; az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény. Hatályba lépett: 2009. november 16. https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0900115.tv

16 A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény. Hatályba lépett: 2010. november 19. <http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc2.cgi?docid=A1000122.TV>

melléklete szerint kiállított orvosi igazolás meglétét, amelynek helyszíni hiánya esetén a rendőr a Szabs. tv. 172. §-a szerinti tiltott prostitúció miatt feljelentést tesz, vagy helyszíni bírságot szab ki.”

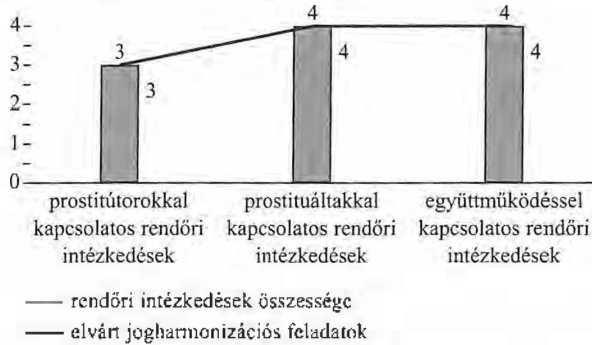
A magyar jogalkotás a szabálysértés területén a nemzetközi egyezmény rendelkezéseit nem tartotta irányadónak. A törvény a prostituáltak részére az egészségügy, a közrendvédelem és a gazdaság területén is többletköteleket határoz meg, míg a nemzetközi joganyag rendelkezéseit figyelmen kívül hagyja. Ezt a hatályos ORFK-utasítás is követi. Minden olyan hiányosság és visszásság, amelyet a szabálysértési jog a prostituáltaknak megenged, azt a hatályos ORFK-norma is alkalmazza. Aggályos továbbá, hogy a meglévő hiányosságokon és visszásságokon túl – amelyek a nemzetközi egyezmény céljaival összeegyeztethetetlenek és ellentétesek – az utasítás 9. pontjában felvetettekről külön országos hatáskörű nyilvántartást is vezet, duplán megszegve az egyezmény 6. cikkelyében foglaltakat. Az utasítás e fejezetében olyan intézkedési kötelmet, amely a prostitútorok üldöztetésére, szankcionálására, a prostituáltak reszocializációjára, a társadalomba való beilleszkedésének elősegítésére, illetve külföldi hatósággal történő áldozatvédelmi együttműködésre irányulna, nem találtam. Részeredményként ezért megállapítom, hogy az utasítás e fejezetének 1. szakaszában rögzített rendelkezések a nemzetközi egyezmény szellemével éles ellentétben állnak, azok a prostituáltak alkotmányos és emberi jogait sértik/veszélyeztetik.

A prostitúcióhoz kapcsolódó bűncselekmények és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos bűnügyi, bűnmegelőzési és áldozatsegítési feladatok

Az utasítás 2. pontjában rögzített feladatok közül megvizsgáltam, hogy a rendvédelmi szerv általános intézkedési kötelmei főcsoporton belül a prostitútorokkal, a prostituáltakkal és az együttműködéssel kapcsolatos intézkedések megvalósulnak-e. A csoportosított nemzetközi egyezményhez kapcsolódó feladatok foganatosítására e fejezeten belül az összes intézkedéssel összefüggésben sor került. A prostitútorokkal kapcsolatos intézkedések három (1., 2. és 20.), a prostituáltakkal kapcsolatos intézkedések négy (6., 16., 17., 19.), az együttműködéssel kapcsolatos intézkedések szintén négy (8., 14., 15., 18.) cikkelyt foglaltak magukban, ezek végrehajtása az utasítás e fejezetében érvényesült.

3. számú ábra

Az utasítás 2. pontjával összefüggésben elvárt jogharmonizációs feladatok

Forrás: A szerző saját kutatási eredményeinek ábrázolása.

A 3. számú ábra is jól szemlélteti, hogy bármelyik alcsoportot vesszük is alapul, a rendőri intézkedések feladat-meghatározásai maximálisan elérik a vonallal jelzett és a nemzetközi egyezmény által kijelölt kötelemeket. A tanulmány císő részében sor került a hazai büntető törvénykönyv részletes vizsgálatára. Összességében a magyar jogalkotó úgy értékelte, hogy mások szexuális úton történő kizsákmányolása, és ezáltal mások emberi jogainak sérelme az egyik legmagasabb büntetési tétellel sújtott bűncselekmény, amelyet büntetőnorma pönalizált. Magyarország a szexuális célú emberkereskedelem és a prostitúcióból hasznot húzó, kizsákmányoló, és élősdi cselekmények ellen szigorúan a jogszabályi keretek között, a nemzetközi joggal összhangban fel kíván lépni, amelyet a rendőrség utasítása is tükröz.

A prostitútorokkal kapcsolatos intézkedési kötelem az utasítás több pontjában is megjelenik. A rendőrség célul tűzte ki, hogy a nemzetközi joggal összhangban a szexuális célú emberkereskedelem, valamint a prostitúciós bűncselekmények (kerítés, kitarotottság, prostitúció elősegítése, gyermekprostitúció elősegítése stb.) elkövetőit elfogja, az ezzel kapcsolatos bűncselekményeket felderíti. Az intézkedés nemcsak a klasszikus futtatói magatartásokat öleli fel, hanem a nemzetközi egyezménnyel összhangban a közvetítő jellegű magatartások (szexuális munkát közvetítő cégek) felderítése is megvalósul. Az utasítás e feladatok koordinálására és végrehajtására külön központosított szervezeti egységet hozott létre, amely a végzett tevékenységet folyamatosan elemzi, értékeli, majd a konklúziók alapján megteszi a szükséges fejlesztő intézkedéseket.

„21. A KR NNI Korrupció és Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztálya gondoskodik a világháló folyamatos figyeléséről abból a szempontból is, hogy az internet emberkereskedelem vagy prostitúcióra kényszerítés céljából történő felhasználása felderíthetővé váljék. Kiemelt figyelmet kell fordítani az escort-, örökbefogadási vagy házasságközvetítő ügynökségek ilyen irányú megjelenésére, továbbá a gyermek- és fiatalkorú áldozatok és a velük történt visszaélések interneten keresztül történő azonosítására.”

A prostituáltakkal kapcsolatos intézkedési kötelelem az utasítás több pontjában is megjelenik. A prostituáltakat – ha ők a felsorolt szexuális célú emberkereskedelem, vagy a prostitúciós bűncselekmények áldozatai – joggyakorlásukban segíti. Az utasítás magában foglalja az áldozatvédelmi, a reszocializációs és a társadalomba való reintegrálódást segítő intézkedések összességét. Az utasítás kiterjed a bűncselekmény áldozatai jogainak gyakorlásának biztosítására, a reintegrálás és reszocializáció, valamint a civil szervezetekkel történő együttműködésre külön rendelkezést tartalmaz. A rendőrség az utasításban a nemzetközi joggal összhangban minden olyan intézkedést foganatosít, amelyet számára a nemzetközi egyezmény előír, és az harmonizál az egyezmény preambulumban megjelölt célokkal.

„26. A nemzetközi emberi jogi egyezményekből fakadó kötelezettségek teljesítése érdekében a rendőri szervek biztosítják, hogy az áldozatok a jogszállások alapján az őket megillető jogokat gyakorolhassák. Gondoskodnak továbbá arról, hogy az áldozat megfelelő segítségben és védelemben részesüljön...”

Az együttműködéssel kapcsolatos intézkedési kötelelem az utasítás több pontjában is megjelenik. Az utasításban a rendőrség szexuális célú emberkereskedelemmel, valamint a prostitúciós bűncselekményekkel érintett nemzetközi együttműködési szerepvállalása érvényesül. A bűncselekményekkel kapcsolatban a rendőrség naprakész nyilvántartást vezet, társhatósági feladatokat lát el, folyamatos elemző-értékelő tevékenységet végez. A beszerzett információkat, valamint az éves összefoglalásokat a nemzetközi és az egyezményben részes államokkal megosztja, bűnmegelőzési stratégiát dolgoz ki. Olyan preventív, és realizáló stratégiát alkalmaz, amely a nemzetközi jog által előírt köteleket százszázalékosan abszolválni tudja, ezáltal az emberi és alkotmányos jogok gyakorlását biztosítja.

„20. A KR Nemzeti Nyomozó Iroda a határon átnyúló, több országot érintő emberkereskedelem és prostitúcióra kényszerítés elleni hatékony fellépés érdekében – a nemzetközi bűnügyi együttműködés szabályai alapján – szük-

ség esetén kezdeményezi közös nyomozócsoportok létrehozását, kialakítja a nyílt és titkos együttműködés egységes elvek mentén történő szabályozását.”

A magyar jogalkotás a büntetőjog területén a nemzetközi egyezmény rendelkezéseit – az előkészület büntetendősége kivételével – megtartotta. A szexuális célú, kizsákmányoló, élősdi jellegű bűncselekmények elkövetői a törvény egyik legszigorúbb büntetésével találhatják szembe magukat. Ezt a hatályos ORFK-utasítás követi. Minden olyan rendelkezés, amely a bűncselekmény elkövetőinek üldöztetését előírja, az áldozatok jogainak gyakorlását biztosítja, és a tagállamok közötti együttműködés lehetőségét és kötelmét megeremti, az megtalálható az ORFK-utasítás 2. pontjában. Részeredményként megállapítottam, hogy az ORFK-utasítás 2. pontjában foglalt rendelkezések a nemzetközi joggal összhangban állnak. Apró, ám szembetűnő hiányosság viszont, amelyet a módosító rendelkezés sem küszöbölt ki, hogy az utasítás I. fejezetében az általános rendelkezés csupán az emberkereskedelem vonatkozásában sorol fel konkrét büntető tényállást, a prostitúciós bűncselekmények felsorolását viszont mellőzi. Ez ambivalens azzal, hogy egyébként az utasítás 2. pontjában rögzített cím – helyesen – nemcsak az emberkereskedelemre, hanem a prostitúcióval kapcsolatos élősdi jellegű, kizsákmányoló bűncselekményekre ugyanúgy vonatkozik. E tekintetben a jogszabály módosítására van szükség.

Összegzés

A jogrendszer nem azonos szintű normák koordinált rendszere, hanem különböző szintű jogi normák hierarchiája. Olyan általános és egyedi normák összessége, amelyek annak az elvnek a figyelembevételével kapcsolódnak egymáshoz, hogy maga a jog szabályozza saját maga megeremtését. Ebbe a rendszerbe nem csupán az általános, hanem az egyedi normák is illeszkednek, ellenétben azokkal az elképzelésekkel, amelyek a jogforrási hierarchiát csak a normatív aktusokra (vagy esetleg csak jogszabályokra) szűkítik le.¹⁷ Éppen ezért is van nehéz helyzetben az ORFK-utasítás, hiszen két egymástól független, társadalmi életviszony szabályozását megeremtő törvény feladatmeghatározásainak kivitelezését köteles végrehajtani. A Magyarországon uralkodó félreglementációs és félabolicionista rendszereket megeremtő jogi szabályozás ambivalens végrehajtási intézkedéseket szül. A félreglementá-

¹⁷ Hans Kelsen: *Pure Theory of Law*. University of California Press, Los Angeles, 1967; Hans Kelsen: *General Theory of Law and State*. Harvard University, Cambridge, 1946

ciós és félabolicionista szemlélet a futtatói és – törvénysértés esetén – a prostitúciós tevékenységet is egyaránt büntetendő cselekményként kezeli, ami éles ellentétben áll az egyezményvel.¹⁸ Az utasításnak két felette álló jogszabály rendelkezéseit kell kiszolgáltatnia. Az előbbieken taglaltaknak jellemző példája a „melyik ujjamat harapjam meg?” típusú kérdés.

A tanulmánynak pontosan az erre való rávilágítás volt a célja, hogy a nemzetközi egyezmény rendelkezéseit általános feladatként értelmezte, nem pedig jogágra lebontva csoportosította. Így kaphattuk csak meg azt a teljes képet, hogy az egyezményben foglalt kötelek teljesítése és jogok gyakorlása nemcsak a büntető, hanem a szabálysértési szabályozásban is kell hogy szerepeljen. Megoldotta a helyi és/vagy megyei önkormányzat a védett zóna kijelölését Magyarországon? Szükséges és arányban áll-e a prostituált szabálysértési őrizetbe vétele, ha nincs orvosi igazolása? Szabálysértési eljárás esetén a rendőrség miért nem teszi meg az áldozatvédelmi intézkedéseket, miért nem érvényesül a megfelelő tájékoztatás, és a reszocializáció? Számtalan olyan kérdés van, amely a jogszabály ambivalens jellegéből adódik, miközben ezek megválaszolása már nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi szinten is megtörtént. 2003-ban a türelmi zónák kijelölésével kapcsolatos – önkormányzati – feladatok elmulasztására – így a rendőrség utasításban meghatározott feladataira – az állampolgári jogok országgyűlési biztosa általános helyettesének állásfoglalása is rávilágított, azonban intézkedés azóta sem történt¹⁹. A Fővárosi Bíróság kimondta, hogy a jelenlegi jogalkalmazás a kihirdetett nemzetközi egyezmény szellemével ellentétes sérelmekhez vezet, intézkedés szintén nem történt.²⁰ A Legfőbb Ügyészség is rávilágított arra a tényre, hogy annyi év gondolkodása, erőfeszítései, jogi kísérletezése ellenére, a prostitúció problémáinak megoldásában előrelépés nem történt.²¹ 2013-ban az ENSZ Nőjogi Bizott-

18 Kovács István: i. m.; Borai Ákos: Prostitúció. Print 2000 Nyomda Kft., Budapest, 2003

19 „A türelmi zónák kijelölését elmulasztó önkormányzatok több szempontból is sértik a prostituáltak alkotmányos alapjogait. Csorbulnak a prostituáltak emberi jogai; amikor – az önkormányzatok mulasztása miatt – jogukat csak korlátozottan érvényesíthetik. Sértik az emberi méltóság tiszteletben tartásának alkotmányos alapelvét azzal; hogy szükségtelenül, aránytalanul, kiszámíthatatlanul és önkényesen korlátozzák a prostituáltak személyiségi jogainak gyakorlását...” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa általános helyettesének 4007/2003. számú OBH állásfoglalása. ; 10 éves lett az Egyesület. Hetérák. 2010/5., 1–12. o.

20 „A prostitúciót kísérő nem kívánatos jelenségek leküzdéséhez nem az az út vezet, mely a döntést halogatva hallgat a problémákról. A jelenlegi rendezetlen jogi helyzet a prostituáltak 1955. évi 34. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett New Yorki Egyezmény szellemével ellentétes sérelmeihez vezet.” A Fővárosi Bíróság 2.K. 31.607/2002/14. számú ítélete.

21 „A Legfőbb Ügyészség értékelése arra a helyzetre kívánja felhívni a figyelmet, hogy annyi év gondolkodása, erőfeszítései, jogi kísérletezése ellenére, nem jutottunk előbbre a prostitúció problémáinak

sága szintén elmarasztalta Magyarországot.²² Véleményem szerint a prostitúció jogi szabályozása olyan mérföldkőhöz érkezett, amelyet már nem célszerű a szőnyeg alá söpörni. Rengeteg munka, kodifikáció, de legfőképpen államhatalmi akarat szükséges ahhoz, hogy a jelenlegi egymással ellentétes szabályozást kiküszöböljük, és a nemzetközi normában meghatározott célokat teljesítsük. A hipotézisemben foglaltakat, miszerint a rendőrség utasítása összeegyeztethetetlen a New York-i egyezmény szellemével, annak rendelkezései sértik a nemzetközi norma preambulumban megfogalmazott célokat, az leginkább a szabálysértési törvényben megfogalmazottakhoz igazodik, sikerült részben alátámasztanom. Nem sikerült annak teljes bizonyítása, hiszen az utasítás 2. pontjában meghatározottak harmonizálnak a nemzetközi egyezményvel. Jelenleg a rendőrség prostitúcióval kapcsolatos intézkedési kötelmei olyan normára épülnek, amely a felette álló jogi szabályozás éles ellentétéből, és egyrészt a New York-i egyezmény deharmonizációjából, másrészt pedig annak harmonizációjából született meg.

Javaslatok

Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy egy demokratikus jogállam szabályok nélkül nem működhet.²³ A szabályok megtartására, és a működés szavatolására a különböző jogágak védelmet garantálnak. A társadalmi együttélés szabályait mindannyian kötelesek vagyunk betartani. Aki ezeket az alapvető magatartási normákat betartani képtelen, az ellen a jog, esetenként szigorú szankciót alkalmazva, fellép. Vitathatatlan tény, hogy olyan súlyos bűncselekmények tekintetében, amely emberi és alkotmányos, azaz velünk született jogainkat sér-

megoldásában. Az önkormányzatok mulasztására is visszavezethető, hogy az utcai prostitúció Budapesten a város egész területére kiterjedt, s nem szűnt meg a védett övezetekben sem. Az ügyészség megállapította azt is, hogy a rendőrség több esetben közlekedési vagy más szabálysértés miatt helyszíni bírsággal sújtotta azokat a prostituáltakat, akik védett övezetben ajánlották fel szexuális szolgáltatásukat. Ezt a gyakorlatot törvényességi szempontból kifogásoljuk. A Legfőbb Ügyészség megállapítása szerint a múlt század 60-as éveiben is a prostituáltakat ellenőrizték, figyelték és vonták felelősségre és ma ugyanazt teszik azzal a különbséggel, hogy ma a büntetést a rendőrség helyett a bíróság szabja ki és az elzárás maximális mértéke a kétszerese, a pénzbírság pedig többszöröse a több mint negyven évvel ezelőttinek." A Legfőbb Ügyészség TLÜ.2149/2004/2-1. állásfoglalása.

22 Committee on the Elimination of Discrimination against Women: Concluding observations on the combined seventh and eighth periodic reports of Hungary adopted by the Committee at its fifty-fourth session (11 February - 1 March 2013).

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/cedaw/docs/co/CEDAW.C.HUN.CO.7-8.pdf>

23 Ian Budge: The new challenge of direct democracy. Polity Press, Cambridge, 1996

ti és/vagy veszélyezteti, az *ultima ratio* elvén alapulva a büntetőjog beavatkozni köteles. A magyar szabályozás a nemzetközi joghoz e téren kellőképpen alkalmazkodott. (Érdemes megfontolni viszont, hogy bizonyos bűncselekmények tekintetében akár az előkészület büntetendőségének bevezetése is indokoltá válhat. Például a prostitúció elősegítése bűncselekmény kapcsán, az esetlegesen masszázsszalonnak, vagy éjszakai bárnak nevezett, a joghézagokat megteremtő, és a legalitás látszatát keltő helyek, és magatartások milyen szankcionálást vonhatnának maguk után, esetükben az előkészületnek mint stádiumnak létjogosultsága lenne-e.) A büntetőjog által szabályozott társadalmi viszonyok védelmét a továbbiakban is szükséges fenntartani.

Ami viszont a szabálysértési rendszerünket illeti, elgondolkodásra készít, hogy e szabályozás a következőkben fenntartható-e. Hazai viszonylatban is ismerjük azokat a fórumokat és döntéshozó szerveket, amelyek a kialakult helyzet fennállása miatt aggodalmaikat fejezték ki, 2013-ban ez pedig nemzetközi szintéren tetőzött. Mint ahogy azt korábban kifejtettem, nem a jelenleg szabályozatlansága és öntörvényűségének jellege mellett kívánok érvelni, hanem olyan megoldást ajánlok, amely a prostituáltak populációját a társadalom pereméről visszailleszti a társadalmi reintegrálódás folyamatába. Ahhoz, hogy akár a prevenciót, akár a nemzetközi normával kapcsolatos harmonizációt kellő időben, megfelelő helyen és módon tudjuk végrehajtani, szükségessé vált egy célirányos, megfelelő minőségű és színvonalú, jól felépített – és az áldozati célcsoportokra irányuló – stratégia kidolgozása.²⁴

A reglementációból adódó problémák, a hármás megfélemlítés, a prostituáltak oldalán megjelenő többletkötelek elgondolkoztatnak, hogy vajon egy új szabályozás milyen mértékben és minőségben változtathatná meg a jelenleg kezelését. Meglátásom szerint egy olyan új modell megteremtésére van szükség, amelynek alapját az emberi és alkotmányos jogok érvényesítése adhatná, amelyre az áldozatvédelem, a jogi szabályozás, a rendvédelmi munkavégzés, és a reszocializációs intézkedések sorozata mint alappillér épülne.

A rendőrségnek mint végrehajtó szervnek pedig empatikus, toleráns és legfőképpen szakmailag kifogásolhatatlan, a hatályos szabályozásnak megfelelő intézkedéseket kell hoznia. Azok a populációk, amelyeket a társadalom kirekeszt, emberi, alkotmányos jogaitól bűncselekmények áldozataként megfosztottak, a rendvédelmi szervektől védelmet és együttműködést várnak el, hogy biztonságban érezhessék magukat.

²⁴ Kovács István: A magyar prostituált munkavállalók jogai és kötelezettségei Németországban, a jelenséggel kapcsolatos illegális migráció, valamint a poszt-traumatikus stressz szindróma kezelésének lehetőségei. Határrendészeti Tanulmányok, 2015/1., 77. o.

IRODALOM

- Borai Ákos:** Prostitúció. Print 2000 Nyomda Kft., Budapest, 2003
- Budge, Ian:** The new challenge of direct democracy. Polity Press, Cambridge, 1996
- Károli Gáspár:** Szent Biblia. Magyar Bibliatársulat, Budapest, 2010
- Kelsen, Hans:** General Theory of Law and State. Harvard University, Cambridge, 1946
- Kelsen, Hans:** Pure Theory of Law. University of California Press, Los Angeles, 1967
- Kovács István:** A magyar prostituált munkavállalók jogai és kötelezettségei Németországban, a jelenséggel kapcsolatos illegális migráció, valamint a poszt-traumatikus stressz szindróma kezelésének lehetőségei. *Határrendészeti Tanulmányok*, 2015/1.
- Kovács István:** A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel. PhD-értékezés. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2016
- Kovács István:** Jogharmonizáció vagy sem? Első rész: a New Yorki Egyezmény és a 2012. évi C. törvény – a Büntető Törvénykönyv. *Jogelméleti Szemle*, 2017/2.
- Pap Gábor:** Az új jogalkotási törvényről. *Sectio Juridica et Politica, Tomus*, 2011/1.
- Torma András – Kalas Tibor – Nyitrai Péter – Czékmann Zsolt – Bodnár Norbert:** Közigazgatási jog I. Magyar Közigazgatási jog általános rész. Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Miskolc, 2012

JOGSZABÁLYOK

- Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1955. évi 34. törvényerejű rendelet
- A büntető jogszabályok módosításáról szóló 1993. évi XVII. törvény
- A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
- A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény
- A prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról szóló 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet
- A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény
- A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény
- Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény
- A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény
- A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény
- 1/2011. (I. 14.) AB határozat
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény
- A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény
- A prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 13/2014. (V. 16.) ORFK utasítás